

Uzasadnienie do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 26 lipca 2022 r.
zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916)* regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 zostało ustanowione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniu 11 lipca 2014 r. i ukazało się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 15 lipca 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 3245). Następnie zarządzenie to zostało zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 23 września 2016 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011. Zmiana zarządzenia ukazała się w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego w dniu 26 września 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 4337).

Powodem aktualnej zmiany zarządzenia jest konieczność uszczegółowienia zapisów zawartych w załączniku nr 4 do zarządzenia. We wcześniejszym zarządzeniu cele działań ochronnych zostały określone dla wszystkich przedmiotów ochrony obszaru, jednak zapisy te nie określały celów ilościowych.

Szczegółowe określenie celów działań ochronnych umożliwi poddanie ich analizie, w toku szeroko pojętych ocen oddziaływania na środowisko, w tym w szczególności ocen oddziaływania na obszary Natura 2000, prowadzonych na podstawie *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.)*. Cele te powinny być nie tylko jakościowe, ale także ilościowe, a więc mierzalne, najlepiej związane z utrzymaniem bądź poprawą określonej wartości konkretnego parametru lub wskaźnika stanu zachowania. Takie formułowanie celów umożliwia zarówno ocenę osiągnięcia założonych celów ochrony danego obszaru

Natura 2000, jak i prawidłową ocenę ewentualnego oddziaływania przedsięwzięć na obszary Natura 2000.

W związku z powyższym uszczegółowiono cele działań ochronnych dla wszystkich siedlisk i gatunków stanowiących przedmioty ochrony obszaru. Wskazane cele ochrony uwzględniają najnowsze z dostępnych ocen stanu zachowania dla poszczególnych parametrów i wskaźników dla przedmiotów ochrony obszaru. Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska lub gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 *ustawy o ochronie przyrody* i raportów, o których mowa w art. 38 tej *ustawy*.

Właściwy stan ochrony to pojęcie używane w ochronie przyrody w Unii Europejskiej, w tym szczególnie w ochronie obszarów Natura 2000. Jest to stan siedliska przyrodniczego, przy którym naturalny zasięg siedliska przyrodniczego i obszary zajęte przez to siedlisko w obrębie jego zasięgu nie zmieniają się lub zwiększają się, struktura i funkcje, które są konieczne do długotrwałego utrzymania się siedliska, istnieją i prawdopodobnie nadal będą istniały oraz typowe dla tego siedliska gatunki znajdują się we właściwym stanie ochrony. Natomiast w odniesieniu do gatunków, jest to stan gatunku, przy którym dane o dynamice liczebności populacji tego gatunku wskazują, że gatunek jest trwałym składnikiem właściwego dla niego siedliska, naturalny zasięg gatunku nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości oraz odpowiednio duże siedlisko dla utrzymania się populacji tego gatunku istnieje i prawdopodobnie nadal będzie istniało.

Pojęcie może być stosowane zarówno do krajowych i regionalnych zasobów siedlisk przyrodniczych i gatunków, jak i do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków w obszarze Natura 2000.

W obszarze Natura 2000 osiągnięcie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków, będących w nim przedmiotami ochrony, jest celem strategicznym ochrony obszaru.

W praktyce właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 to taki stan, w którym:

- powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, ani nie jest antropogenicznie pofragmentowana;
- ekosystem jest w dobrym stanie, brak znaczących zaburzeń, zachodzą typowe dla ekosystemu procesy ekologiczne, stan typowych gatunków jest właściwy, różnorodność biologiczna związana z ekosystemem jest niezubożona;
- brak jest zagrożeń i negatywnych trendów wobec siedliska przyrodniczego, a zachowanie siedliska w stanie nie pogorszone w perspektywie co najmniej 10-20 lat jest niemal pewne.

Natomiast właściwy stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 to taki stan, w którym:

- liczebność jest stabilna w dłuższym okresie (mogą występować naturalne fluktuacje) oraz populacja wykorzystuje potencjał obszaru oraz struktura wiekowa, rozrodczość i śmiertelność prawdopodobnie nie odbiegają od normy;
- wielkość siedliska gatunku jest wystarczająco duża, a jego jakość odpowiednio dobra dla długoterminowego przetrwania gatunku;
- brak jest istotnych negatywnych oddziaływań i nie przewiduje się większych zagrożeń w przyszłości, nie obserwuje się negatywnych zmian w populacji i siedlisku. Zachowanie gatunku w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.

Jeżeli którykolwiek z tych warunków nie jest spełniony, to stan ochrony określa się jako niezadowalający (niewłaściwy) lub zły, zależnie jak poważne są odchylenia od powyższych warunków. Właściwy stan ochrony oznacza się symbolem FV, stan niezadowalający (niewłaściwy) symbolem U1, a stan zły - symbolem U2.

Zgodnie z obowiązującą wersją Standardowego Formularza Danych, zwanego dalej „SDF”, (aktualizacja styczeń 2022 r.) dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011, w obszarze chronionych jest 15 typów siedlisk przyrodniczych oraz 12 gatunków zwierząt wymienionych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1713)*. Zaznaczyć należy jednak, że dla części z nich, tj. siedlisk: 6410 zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) i 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) oraz gatunków zwierząt: 1096 minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, 1084 pachnica dębowa *Osmoderma eremita* i 1318 nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, nie określano celów działań ochronnych z uwagi na ich planowane – po uzyskaniu akceptacji Komisji Europejskiej – usunięcie z SDF.

W okresie obowiązywania przedmiotowego planu zadań ochronnych, zwanego dalej „PZO”, zrealizowano niektóre z działań ochronnych wskazywanych w ww. *zarządzeniu RDOŚ we Wrocławiu*:

- 1) uzupełniono stan wiedzy o siedliskach: 6130 murawy galmanowe *Violetalia calaminariae*, 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 8230 pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabidopsidion thalianae*), 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach

i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) i 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe oraz o gatunku 1355 wydra *Lutra lutra*;

- 2) wykonano zabezpieczenia (kraty) w Sztolni Helena I oraz w Sztolni w Antonówce, co wyeliminowało możliwość penetracji zimowisk gatunków nietoperzy: 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis*.

Z uwagi na bardzo krótki okres, jaki pozostał do końca obowiązywania przedmiotowego planu zadań ochronnych (tj. do lipca 2024 r.), dla pozostałych przedmiotów ochrony proponuje się utrzymanie dotychczasowego stanu ochrony.

Cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony, istniejących uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz panujących ograniczeń (wynikających z krótkiego okresu pozostałego do końca obowiązywania PZO oraz możliwości technicznych).

W przypadku siedlisk, których stan ochrony – w świetle dostępnej wiedzy – jest właściwy, tj.: 3260 nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*), 6230 górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (*Nardion* - płaty bogate florystycznie), 8230 pionierskie murawy na skałach krzemianowych (*Arabisopsidion thalianae*), zaplanowano utrzymanie takiego stanu ochrony w obszarze. W przypadku siedlisk, których stan ochrony został oceniony jako U1 - niezadowalający (niewłaściwy), tj.: 6130 murawy galmanowe *Violetalia calaminariae*, 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 6520 górskie łąki konietlicowe użytkowane ekstensywnie (*Polygono-Trisetion*), 7230 górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii*, 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*), 91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, celem ochrony jest utrzymanie takiego stanu ochrony, tj. niedopuszczenie, aby siedliska osiągnęły zły stan ochrony. Wskazano, że powierzchnia siedlisk w obszarze nie może ulec zmniejszeniu w istotny sposób w stosunku do powierzchni wykazanych w SDF – zaplanowano zachowanie 95% (w przypadku siedlisk powszechnych w obszarze) albo 100% (w przypadku siedlisk zajmujących w obszarze niewielkie powierzchnie)

powierzchni tych siedlisk w obszarze. Ponadto określono cele działań ochronnych dla wszystkich siedlisk stanowiących przedmioty ochrony obszaru, wskazując te cele dla wskaźników/parametrów stanu ochrony siedliska podanych w metodyce Państwowego Monitoringu Środowiska, zwanego dalej „PMŚ”. W przypadku braku danych dla pojedynczych wskaźników, zaplanowano cele działań ochronnych dla pozostałych wskaźników określonych w metodyce PMŚ. W przypadku siedlisk 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*) i 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion, Galio odorati-Fagenion*), zgromadzone dane pozwalają na określenie celów jedynie dla wybranych wskaźników, jednakże przy uwzględnieniu charakteru siedlisk (w szczególności ich niskiej zmienności w czasie), jest to wystarczające do ich utrzymania w niepogorszonym stanie.

W odniesieniu do gatunków nietoperzy 1303 podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, 1308 mopek *Barbastella barbastellus*, 1323 nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, 1324 nocek duży *Myotis myotis*, w przypadku których ochronie w obszarze podlegają populacje zimujące, określono cele ochrony uwzględniając zrealizowane działania ochronne. W przypadku 1323 nocka Bechsteina *Myotis bechsteinii* nie określono celu w zakresie liczebności populacji, ponieważ zgodnie z metodyką PMŚ na poziomie stanowiska nie określa się stanu populacji. W przypadku gatunków motyli, tj. 6177 modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*, 6179 modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous* i 1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* oraz gatunku ichtiofauny: 1163 głowacza białopłetwego *Cottus gobio*, dla których brak jest szczegółowych danych dotyczących populacji gatunków, określono cele dotyczące ich siedlisk, co jest wystarczające do utrzymania gatunków w niepogorszonym stanie ochrony.

Ustanowienie zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Zawiadomienie znak WPN.6320.7.2022.AK z dnia 28 marca 2022 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany planu zadań ochronnych ustanowionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 15 lipca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Rudawy Janowickie PLH020011 (Dz. Urz. Woj. Dol. poz. 3245 ze zm.) zostało opublikowane w dniu 31 marca 2022 r. w Gazecie Wyborczej oraz w dniu 28 marca 2022 r. na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Następnie w dniu 7 kwietnia 2022 r. w Gazecie Wyborczej oraz na stronie internetowej [tut.](#) Urzędu ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska we Wrocławiu znak: WPN.6320.7.2022.AK.2. z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do procedury udziału społeczeństwa w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie zmiany planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000: Dobromierz (PLH020034), Rudawy Janowickie (PLH020011) i Góry Kamienne (PLH020038).

Od dnia 8 kwietnia 2022 r. do dnia 28 kwietnia 2022 r. (włącznie) każdy mógł:

- zapoznawać się z założeniami do projektów zmiany planów zadań ochrony na stronie internetowej <http://bip.wroclaw.rdos.gov.pl/obwieszczenia> oraz w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Al. Jana Matejki 6, 50–333 Wrocław,
- zgłaszać uwagi i wnioski do postępowania w formie pisemnej pod ww. adresem, ustnie do protokołu lub w formie elektronicznej na adres e-mail: sekretariat.wroclaw@rdos.gov.pl, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą tutejszego organu.

Poinformowano również, że organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz że uwagi i wnioski wniesione po wyznaczonym terminie pozostaną bez rozpatrzenia.

W trakcie ww. terminu uwagi złożył Nadleśniczy Nadleśnictwa Kamienna Góra (pismo znak ZG.7210.2.2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r.). Wskazano, że proponowane cele działań ochronnych określone zostały w sposób bardzo szczegółowy, a osiągnięcie i utrzymanie parametrów dla danego przedmiotu ochrony wymaga odpowiedniej wiedzy oraz nadzoru zespołu specjalistów. Powyższa uwaga nie wpłynęła na zapisy przedmiotowego zarządzenia, ponieważ powodem zmiany zarządzenia jest właśnie wskazywana wyżej konieczność uszczegółowienia zapisów celów działań ochronnych, tj. zdefiniowanie ich w sposób mierzalny (jakościowo i ilościowo).

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 135 ze zm.) uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego postanowieniem znak NK-OP.054.703.2022.BW z dnia 9 czerwca 2022 r.